

「bureau meestervervalers」

Handleiding bibliotheek

Inleiding

Deze lesmodule voor groep 5/6 is een samenwerking tussen school en bibliotheek. Mediaspoor is ontwikkeld als leerlijn voor mediaeducatie, waarbij samengewerkt wordt met partners uit de omgeving van de school.

Bibliotheken zijn logische partners van scholen. Ook zijn bibliotheken de aangewezen plek als het om mediawijsheid gaat. Bibliotheken zijn in het algemeen binnen redelijke afstand van scholen te vinden. De bibliotheek is de plek waar onpartijdige informatie te vinden is. Voor iedereen. Toch is 'waarheid' ook in de bibliotheek een relatief begrip. Ook een kaft en een achterflap zijn bedoeld om jou als lezer/gebruiker te verleiden. Het kerndoel van dit project is dat leerlingen nooit meer hetzelfde naar beelden en teksten zullen kijken. Dat ze niet zonder meer geloven wat ze zien, horen of lezen. Kijk voor meer informatie over Mediaspoor op de homepage.

Vorbereiding

- Lees de handleiding voor de leerkracht door en bekijk de (digibord)les, les 1
- Met de leerkracht afspreken op welke datum en welk tijdstip de groep komt
- Overleg met de leerkracht of deze foto's van de leerlingen (proefopdracht) op USB meeneemt of fotokopieën. USB kan alleen als de bibliotheek de mogelijkheid heeft de foto's digitaal te presenteren
- Is er een ruimte in de bibliotheek waar de foto's (hoofdopdracht) van de leerlingen gepresenteerd kan worden?
- Ontvangstruimte in orde maken
- Opdrachtkaatjes per groepje klaarleggen op de tafels (bijlage 1)
- Leg een plattegrond van de stad of het dorp klaar
- Print wat foto's uit van lokale bezienswaardigheden of laat voorbeelden zien via Google Maps of Afbeeldingen
- Leg boeken klaar over de stad of het dorp
- Verzamel materialen ter illustratie van je verhaal *

* Verzamel materialen aan de hand waarvan je kunt bespreken of alles wat in de bibliotheek staat, wel waarheidsgetrouw is. Of is er in de bibliotheek ook wel het een en ander gemanipuleerd? Zoek hiervoor sterke voorbeelden van fictie en non-fictie rond een thema uit de eigen collectie.

Bijvoorbeeld: een informatief boek over buitenaardse wezens of over de toekomst, en een fictieboek over een reis naar de maan. Of een informatief boek over honden of katten, en fictie waarin een hond of kat de hoofdrol speelt.

Titellijstje ter illustratie

- Groeten uit 2030 / Jan Paul Schutten (of het echt is, weet je pas in 2030)
- Naar de maan / Frank Cottrell Boyce (lijkt net echt, maar het kan echt niet!)
- Honden, vrolijke kameraden / Valerie Tracqui (betrouwbare informatie over honden)
- Toen kwam Sam / Edward van de Vendel (een waargebeurd verhaal, maar toch fictie).

Plattegrond van de stad of het dorp.

Overzicht van de lokale bezienswaardigheden. Liefst ook al op de foto (bijvoorbeeld gevonden via Google Maps of Afbeeldingen).

Boeken over de stad of het dorp.

Welkom

Wij hebben bericht gekregen dat Bureau Meesterversalers jullie proefopdracht hebben goedgekeurd. Dat jullie hier zijn, betekent dat jullie de Meesterversalers gaan helpen met een opdracht. Onder welke voorwaarden doen jullie mee?

De bibliotheek is ook benaderd door Bureau Meesterversalers. Bij jullie stond in de brief: omdat jullie juffen en meesters er zo vrolijk uitzien etc. Bij ons in de brief staat geen reden, alleen maar: of wij de hoofdopdracht willen uitreiken. Maar waarom denken jullie: de bibliotheek? En waarom niet de voetbalclub, of de hobbyfarm, of de gemeente etc.? Geef de leerlingen de ruimte om hierover na te denken.

Uiteindelijk gaat het om de materialen. Boeken, films etc, alles wat in de bibliotheek aanwezig is.

Maar: is alles wel echt en waar wat in de bibliotheek staat? Wat zijn echte (waarheidsgetrouwe) boeken? Laat zien: sterke voorbeelden van fictie en non-fictie rond een thema.

Vragen ter ondersteuning

- Hoe weet je of die boeken echt zijn?
- Wat is een 'betrouwbare bron'?
- Waar zijn fictieboeken voor? Wat gebeurt er met je als je fictie leest?
- Waarom zijn reisboeken eigenlijk ook vervalst?
- De bibliotheek is er voor iedereen. Sommige mensen willen iets leren, iets weten, iets ontdekken. Andere mensen willen zich ontspannen, door lekker te lezen. En door zich te verplaatsen in een andere werkelijkheid. Die is bedacht – vervalst! ...

Proefopdracht

Samen met de leerlingen bekijk je de meegebrachte proefopdracht. Die was: de werkelijkheid mooier te maken, met de bedoeling dat je de verschillen niet ziet. Wat is er precies vervalst? Is dat moeilijk te ontdekken? Hoe moeilijker, hoe beter de vervalsing gelukt is.

Zoekopdracht

Het is heel moeilijk om de werkelijkheid écht te laten zien. Voor iedereen is die toch weer anders. Dat gaan we ontdekken met een zoekopdracht. Groepjes van 3, stapel kaartjes met opdrachten. Zoek een plek voor je stapel kaartjes, en pak de bovenste eraf. Zoek iets wat hoort bij dit kaartje. Alles kan: fictie, informatieve boeken, tijdschriften, cd's, dvd's. Gevonden? Leg het (boek, film etc.) bij je stapel kaartjes, en pak een nieuw kaartje.

Na afloop bespreken. Niet per vraag, maar per categorie

- Wat ziet er helemaal echt uit? Zou er toch iets bewerkt kunnen zijn?
- Wat ziet er sterk overdreven uit, dit kan echt niet?

Bij elke categorie kijkt ieder groepje de eigen stapel gevonden media door. Wat past het best bij die categorie? Dat wordt omhoog gehouden. Enkele groepjes lichten hun keuze toe (zorg ervoor dat er verschillende materialen aan bod komen).

De conclusie is uiteindelijk: eigenlijk is alles bewerkt. Het boek, om zoveel mogelijk gelezen te worden. De foto's, de teksten... De vraag is: is het erg? Het is in elk geval goed om je daarvan bewust te zijn. Wie goed oplet, laat zich niet foppen!

Hoofdopdracht

De leerlingen voldoen aan alle voorwaarden om de hoofdopdracht te maken. Dit is de opdracht die Bureau Meesterversalers wil uitbesteden aan de leerlingen.

Laat eerst zien wat voor informatie er over de stad of het dorp te vinden is. Over het algemeen is dit voor toeristen niet heel aantrekkelijk (oude dorpsaanzichten bijvoorbeeld, of geschiedenisboeken). Is er een VVV-kantoor? Of een goede internetsite?

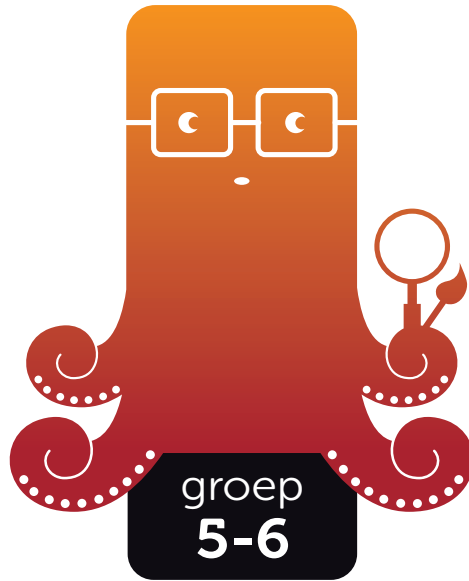
Wat er is: is dat echt, of vervalst? Het kan in elk geval altijd beter.

Leg de hoofdopdracht uit

De gemeente wil graag meer toeristen aantrekken. Toerisme is goed voor de woonplaats en brengt gezelligheid en meer inkomsten. Mensen komen graag naar een plek waar het mooier, gezelliger en bijzonderder is dan in hun eigen woonplaats. Wat zouden de leerlingen kunnen maken zodat er meer toeristen komen?

Pak de plattegrond erbij: wat zijn de aantrekkelijke plaatsen? Laat de foto's van lokale bezienswaardigheden zien of laat voorbeelden zien via Google Maps of Afbeeldingen. In groepjes van twee kiest ieder een locatie of gebouw. Die gaan de leerlingen op school een stuk aantrekkelijker maken!

Wanneer de foto's bewerkt zijn, wordt er een tentoonstelling ingericht. Dan mogen andere mensen kijken of zij de vervalsingen kunnen ontdekken.



「bureau meestervervalers」

Bijlage 1 - Bibliotheek opdrachten

Zoek een **film** waarbij de hoofdpersoon iets meemaakt dat ook in het echte leven kan.

Tip: lees de achterkant van de box.

Zoek een **boek** over kinderen in een ander land. Om het zeker te weten, lees de achterflap van het boek.

*Tip: Deze Nederlandse schrijvers schrijven veel over andere landen:
Rindert Kromhout, Ellen Tjisinger, Hans Hagen.
Schrijvers uit andere landen schrijven vaak over hun eigen land.
Bijvoorbeeld: Astrid Lindgren, Roald Dahl, Anthony Horowitz, John Flanagan, Lucy Daniels, Suzanne Collins*

Zoek een **game** waarbij je in een andere wereld bent die niet op de echte wereld lijkt.

Tip: lees de achterkant van de box en bekijk de voorkant.

Zoek een **boek** dat je vertelt over een andere tijd, bijvoorbeeld de tijd van Ridders en kastelen.

Tip: kijk bij de jeugd, informatieve boeken over geschiedenis.

Zoek een **boek** over hoe je dieren verzorgt, een band plakt, hoe een ziekenhuis werkt. Elke informatie over de werkelijkheid is goed.

Tip: kijk bij de informatieve jeugdboeken.

Zoek een **boek** met dit



pictogram . Dit is een superleugenboek!

Zoek een **boek** over pratende dieren.

Tip: kijk bij de prentenboeken voor kleuters.